

در جمهوری اسلامی ایران، انتخاب رهبر از سوی مردم، به وسیله نمایندگان خبره آنان صورت می‌پذیرد. به این ترتیب که خبرگان، منتخب مردم هستند...

23 تیر در گذر تاریخ

* درگذشت دکتر مهدی حمیدی شیرازی شاعر، محقق و نویسنده معاصر (1365 ش)

* آغاز به کار نخستین مجلس خبرگان رهبری (1362 ش)

اشاره:

در جمهوری اسلامی ایران، انتخاب رهبر از سوی مردم، به وسیله نمایندگان خبره آنان صورت می‌پذیرد. به این ترتیب که خبرگان، منتخب مردم هستند و رهبر، منتخب خبرگان. رهبر منتخب خبرگان، ولایت امر و همه مسئولیت‌های ناشی از آن را برعهده خواهد داشت. همچنین در صورتی که رهبری از انجام وظایف قانونی خود که در قانون اساسی مذکور است، ناتوان شود، از مقام خود برکنار خواهد شد که تشخیص این امر نیز برعهده خبرگان رهبری است. بر این اساس اولین مجلس خبرگان رهبری در شرایطی که کشور، در حال نبردی نابرابر با حکومت عراق و دنیای استکبار بود و متجاوزان عراقی برای شکست ملت قهرمان ایران، هر روز متوسل به شیوه‌ای جدید در جنگ می‌شدند، تشکیل شد. اما حضور گسترده مردم در انتخابات مجلس خبرگان ارمغانی از یأس و ناامیدی را برای دشمنان فراهم آورد. نتایج اولین دوره مجلس خبرگان رهبری، با شرکت هجده میلیون مردم شجاع و مقاوم ایران در 19 آذر 1361 برگزار گردید و 75 نفر از نمایندگان مجلس خبرگان تعیین شدند. در نهایت اولین نشست مجلس خبرگان رهبری که در واقع نخستین مجلس خبرگان جامعه اسلامی پس از خبرگان قانون اساسی بود، در 23 تیرماه 1362 تشکیل گردید و با پیام حضرت امام، افتتاح شد. مهم‌ترین اقدام در کارنامه مجلس اول خبرگان رهبری، تلاش به موقع آن، پس از ارتحال حضرت امام خمینی(ره) در تعیین رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله خامنه‌ای می‌باشد. مدت هر دوره مجلس خبرگان، هشت سال و دوره سوم مجلس خبرگان از سال 1378 آغاز شد.

* درگذشت دکتر «عبدالهادی حائری» نویسنده، پژوهشگر و مورخ معاصر (1372 ش)

اشاره:

دکتر عبدالهادی حائری، نواده آیت الله شیخ عبدالکریم حائری یزدی، مؤسس حوزه علمیه قم، یک و نیم سال پیش از رحلت جد بزرگوار خود، در سال 1314 ش در قم

به دنیا آمد. دکتر حائری پس از اخذ لیسانس راهی کانادا شد

و در آنجا به اخذ دکترای تاریخ نائل آمد. تقابل اندیشه اسلامی و دینی با فرهنگ و تمدن غرب، بیشترین مشغله ذهنی دکتر عبدالهادی حائری را تشکیل می‌داد و در این زمینه مطالعات زیادی به انجام رساند. مدت‌ها نیز به تدریس رشته تاریخ در دانشگاه‌های کانادا و آمریکا پرداخت و کتاب‌ها و مقالات متعددی به زبان‌های گوناگون به رشته تحریر درآورد که تشیع و مشروطیت، ایران و جهان اسلام و آنچه گذشت و پس از نیم قرن تکاپو، از آن جمله‌اند. سرانجام این نویسنده و مورخ بزرگ معاصر در تیرماه 1372 ش در 58 سالگی در مشهد درگذشت.

5 رمضان در گذر تاریخ

* تولد شیخ احمد پایانی اردبیلی از فضلا و مدرسین برجسته حوزوی (1346ق)

اشاره:

آیت‌الله حاج شیخ‌احمد پایانی اردبیلی در سال ۱۳۴۶ق در شهرستان اردبیل متولد شد. و در اوایل سال ۱۳۶۶ق به قصد ادامه تحصیل به حوزه علمیه قم رفت و به تحصیل سطوح فقه و اصول پرداخت و مکاسب را نزد آیت‌الله مجاهدی و رسائل را در محضر آیت‌الله سلطانی طباطبائی و کفایة‌الاصول را هم در درس آیت‌الله العظمی نجفی مرعشی فراگرفت. آیت‌الله پایانی اردبیلی هم‌زمان با ادامه تحصیل، به تدریس کتاب‌های حاشیه ملاعبده و معاصم‌الاصول پرداخت. وی در سال ۱۳۷۰ق به درس فقه آیت‌الله حاج سیدمحمدحجت کوه‌کمره‌ای حاضر شد و پس از آن در درس‌های فقه و اصول آیت‌الله العظمی بروجردی و سپس در درس‌های فقه و اصول آیت‌الله سید محقق داماد شرکت جست سپس حدود پنجاه سال به تدریس کتاب‌های مهم فقه و اصول پرداخت. آیت‌الله پایانی اردبیلی از بدو شروع مبارزات مرجعیت و روحانیت به رهبری امام خمینی (ره) علیه رژیم ستم‌شاهی، به پیکار با نظام پهلوی پرداخت. پس از انقلاب اسلامی نیز از تأیید و پشتیبانی مواضع حضرت امام (ره) دریغ نکرد. تألیفات وی عبارت‌اند از: تقریرات درس فقه آیت‌الله حجت کوه‌کمره‌ای (بحث بیع)؛ تقریرات درس فقه آیت‌الله العظمی بروجردی؛ فهرست جامع‌الشتات میرزای قمی؛ شرح مکاسب به نام «؛ ارشاد الطالی الی حقایق‌المکاسب» از اول مکاسب محرمة تا اواسط خیارات؛ حاشیه کفایة‌الاصول؛ حاشیه مکاسب (که حاشیه بر مکاسب محرمة (در یک جلد) و حاشیه بر بیع در دو جلد به چاپ رسیده است)؛ «رسالة فی احکام الاراضی و اقسام‌ها» که در مجموعه مقالات کنگره شیخ انصاری به چاپ رسیده؛ «رسالة فی بیع الفضولی» که در مجموعه مقالات کنگره محقق اردبیلی به چاپ رسید. آنچه از تقریرات این عالم ربانی به چاپ رسیده است، عبارت‌اند از: در کلاس درس مکاسب (شرح قسمتی از مکاسب محرمة در سه جلد، نوشته رضا محمودی)؛ در محضر شیخ انصاری (نوشته جواد فخار طوسی)؛ در این کتاب مکاسب محرمة در نه جلد، و نیمی از بیع در هشت جلد و اکثر خیارات در نه جلد شرح گشته و همه آن‌ها نیز به چاپ رسیده است.) آیت‌الله حاج شیخ‌احمد پایانی اردبیلی سرانجام در تاریخ یکشنبه ششم اسفندماه ۱۳۷۵ش در سن هفتاد سالگی جان سپرد.

پیکرش پس از تشییع و نماز آیت‌الله شبیری زنجانی بر آن، در جوار مرقد استادش آیت‌الله سید محقق داماد در صحن حرم حضرت معصومه (س) به خاک سپرده شد.

* درگذشت عالم جلیل ملاعلی علیاری، (1236ق)

اشاره:

مرحوم آیت عظمی مجتهد علیاری یکی از اکابر فقهای آذربایجان در اوایل قرن اخیر بود. معظم له در سال 1238 در قریه سردرود تبریز به دنیا آمد. پس از اتمام مقدمات علوم و سطوح فقه و اصول سالها در نجف اشرف از محضر شیخ مرتضای انصاری، میرزای بزرگ و سید ترک و... بهره مند بود و خود به مقام اجتهاد و استادی رسید. تألیفات او در فقه و اصول و رجال معروف است که خود دلالت بر مراتب علمی و کثرت احاطه فقهی او دارد. کتاب مناهج الاحکام و دلایل الاحکام یک دوره مبسوط فقهی در شرح شرایع محقق اول، مجلدات بهجت الآمال (و کتاب مقال) او در علم رجال و شناخت اعلام زبده مقال و نخبه، ایضاح غوامض، ریاض المقاصد، ریاض المسائل، مشکوة الاصول، منتهی الآمال و منهاج المله... از آثار ارزنده اوست. کتب مزبور هر یک در چند جلد حاوی فقه و اصول و حدیث و علم اخلاق و علم رجال می باشد. مجتهد علیاری یکی از دانشمندان معروف آذربایجان در ردیف مراجع و علمای بزرگ عصر خود بود. سبط او حاج میرزا حسن و حاج میرزا محسن و حاج میرزا علی و احفاد اینان از رجال بزرگ علم و فضیلت و پرچمداران حق و حقیقت بوده و هستند. صاحب ترجمه مجتهد علیاری پس از عمری طولانی در راه خدمت به اسلام و تدریس فقها سرانجام در شب جمعه چهارم رجب 1327 در تبریز وفات نمود.

* درگذشت «افضل الدین خونجی» حکیم نامی(646 ق)

اشاره:

ابوعبدالله افضل الدین طبیب خونجی از حکیمان نامدار قرن هفتم هجری در سال 590 ق در خونج از نواحی خلخال متولد شد و در آن جا، تحصیل خود را آغاز کرد. وی از مشاهیر پزشکان و فیلسوفان شیعی است که در حکمت و طب، یگانه‌ی عصر و علامه‌ی زمان خود بود و در حدیث و فقه نیز دستی داشته است. این حکیم فرزانه دارای تألیفات بسیار است که از بین آنها می‌توان به کتاب کشف الاسرار عن غوامض الافکار فی المنطق و موجز اشاره کرد. خونجی در اواخر عمر، قاضی القضاة مصر بوده و سرانجام در 56 سالگی در همان دیار درگذشت.

14 جولای در گذر تاریخ

* روز ملی فرانسه، یادبود فتح زندان باستیل در جریان انقلاب این کشور (1789م)

* کودتای خونین «عبدالکریم قاسم» علیه «ملک فیصل دوم» پادشاه عراق (1958م)